Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 226. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ЛИСТОПАДА 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 20, 1976 No. 226. VOL. LXXXIII

В ЧІКАГО ВІДБУВСЯ ІНАВҐУРАЦІЙНИЙ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФУНДАЦІЇ

Чікаго. (Н. Н.) — В неділю, 14-го листопада ц. р., відбулися тут інавґураційні святкування Української Американської Фундації в пам'ять Романа В. Смука при численній участі українсько-американського громадянства з Чікаго та околиць і при участі представників наукових інституцій та громадянських установ з інших стейтів, як також з Канади.

Інавґураційний Фестиваль складався з двох частин: концерту Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка під диригуванням композитора Григорія Китастого з Детройту, що відбувся в найкращій залі Чікаго — Театральній Авдиторії та опісля інавґураційного бенкету.

Численно зібрана публіка ентузіястично вітала свого улюбленця — Капелю, яка виступила у відновленому складі та з програмою, присвяченою інавґурації Української Американської Фундації, 200-річчю Незалежности ЗСА та 100-річчю масового українського поселення в цій країні.

Після концерту у приміщенні готелю Пик Конґрес відбулася друга частина Фестивалю — інавґураційний бенкет, в якому взяли участь науковці з різних університетів Америки, зокрема професор політичних наук Міннесотського університету д-р Геральд Чейс, генерал-майор Американської Армії; професор міжнародного права Індіянського університету у Блюмінґтоні д-р Юрій Фединський; професор Ґллінойського університету д-р Дмитро Штогрин; професор економічних наук Лондонського університету у Канаді д-р Михайло Біда; інженер-аеронавт з Вашінґтону, д-р Михайло Яримович та інші.

Приявним був також великий приятель св. п. інженера Романа Смука, мол., голова Єпископальної Церкви, єпископ Джеймс Монтґомері з Чікаго.

Після молитов, що їх перевели о. монс. Петро Леськів з української католицької діоцезії та о. митр. Іван Крестюк з української православної діоцезії єпископ Джеймс Монтґомері поблагословив почин Української Американської Фундації та відмовив молитву за спокій душі свого приятеля св. п. Романа В. Смука.

Бенкет відкрив д-р Петро Гармотюк, заступник президента Фундації, який передав дальше ведення програми проф. д-ві Штогринові.

Промову в англійській мові про значення УАФ та про вартість науки для української молоді виголосив проф. Геральд Чейс, думка якого свого часу була одним із переконливих арґументів в користь створення власної української американської громадської установи, яка самостійно диспонувала б своїм майном.

На тему початків Фундації, що постала в половині 1975 р. в Чікаґо на базі загально американській та при співучасті наших чотирьох братських союзів і різних центральних громадських та церковних установ, говорив д-р Павло Будній, заступник президента Фундації адв. Роман І. Смука.

Після того був виступ відомої нашої оперової солістки Галини Андреадіс з Ню Йорку, якій акомпаньював на фортепіяні проф. Малоні, італійський композитор, який окремо відограв власну композицію на українську тематику ,,Червоні маки''.

Черговим промовцем був проф. д-р Юрій Фединський, який говорив про здобутки українських науковців на терені американських університетів за останнє чвертьсторіччя. Д-р Михайло Яримович, який, як визначний науковець у ділянці нуклеарної фізики в Америці, здобув признання і високе становище в державній адміністрації, підкреслив вагу і значення допомоги українським студентам, що прагнуть здобувати знання у різних ділянках науки

(Закінчення на стор. 3-ій)

Розгортається листопадова організаційна кампанія УНС

Джерзі Ситі. — З організаційного Відділу УНС інформують, що листопадова організаційна кампанія, завданням якої є придбати 400 нових членів, забезпечених на 1.000.000 долярів, є в повному розгарі і з кожним днем посилюється.

По день 18 листопада Головна Канцелярія вже одержала від відділових урядовців - секретарів 108 аплікацій нових ленів, забезпечених на понад чверть мільйона долярів.

Поміж секретарями, від яких одержано аплікації нових членів, перед веде секретар 94-го Відділу Роман Татарський, який вже придбав в листопаді 9 членів, забезпечених на 29.000 долярів. За ним слідують шість інших секретарів, які продали вже в листопаді на 10.000 або більше тисяч долярів забезпечення, а саме: Олександра Яворська, секретарка 344 Відділу, має три аплікації на суму 27.000 долярів; Микола Лялюк — секретар 231 Відділу, 2 аплікації на суму 26.000 долярів; Софія Оріховська — секретарка 340 Відділу, 5 аплікацій на суму 15.000 долярів; Михайло Кіґічак — секретар 240 Відділу, чотири аплікації на суму 14.000 долярів; мґр Атанас Слюсарчук — секретар 164 Відділу, дві аплікації на суму 10.000 дол.

Слід згадати, що акція 15 нагород на суму 3.400 долярів, яка була проголошена в січні цього року, дальше актуальна і за ті нагороди змагається десятки союзових секретарів та інших відділових урядовців. Щоби бути управненим до одержання одної з 15-ти нагород, з яких одна виносить 1.000 долярів, а інші 500, 400, 300, 200 і десять по 100 долярів, союзовці мусять кожного місяця на протязі року придбати бодай одного члена з життєвим забезпеченням, або мати 25 членів з життєвим забезпеченням. Ця спеціяльна акція за здобуття нагороди 1.000 долярів буде тривати до 31 грудня ц.р.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіло в часі від 1-го до 18 листопада 1976 р. 108 аплікацій нових членів, що їх прислали такі секретарі і організатори:

По 4 і більше аплікацій надіслали:

Р. Татарський (94) — 9, Софія Оріховська (340) — 5, Ю. Цегельський (368) — 5, М. Кіґічак (240) — 4.

По 3 аплікації прислали:

М. Хоманчук (5), М. Ольшанський (51), М. Савків (57), В. Кобіто (121), М. Сорока (136), І. Гуцайлюк (147), Т. Дуда (163), С. Матляґа (209), Олександра Яворська (344), М. Семків (379).

По 2 аплікації прислали:

Л. Блонарович (34), І. Драбик (124), Т. Бутрей (164), А. Слюсарчук (174), Т. Кубарич (217), П. Сильчак (257), І. Хома (293), О. Ярема (372), Р. Припхан (399), І. Телюк (414).

По одній аплікації надіслало 35 секретарів і організаторів.

КАРТЕР ВИБИРАТИМЕ ЧЛЕНІВ КАБІНЕТУ З ЯКНАЙШИРШОГО КОЛА КАНДИДАТІВ

Вашінґтон. — Гамілтон Джордан, який очолював передвиборчу кампанію Дж. Картера, а тепер відповідає за підшукання кандидатів на різні пости в новому уряді, повідомив в четвер, 18-го листопада, що новообраний президент Картер доручив всім своїм дорадникам подати йому прізвища принаймні 4-ох осіб на кожний пост в кабінеті, а саме: досвідченого урядовця, який вже довший час працює в адміністрації, спеціяліста з-поза Вашінґтону, жінку та неґра. Джордан заявив, що кандидати на кожний кабінетний пост представлятимуть собою ,,репрезентативну мішанину'', а вже в самому кабінеті будуть особи з різних частин ЗСА, чоловіки, жінки, люди різних рас, різних філософічних поглядів тощо.

Джордан поінформував, що Джіммі Картер особисто телефонує до видатних політичних і громадських діячів по цілій країні, засягаючи в них порад щодо найкращих кандидатів на різні пости та почне переводити інтерв'ю з тими кандидатами десь за два тижні. Під час тих інтерв'ю буде приявний новообраний віцепрезидент Волтер Мондейл. Деякі з кандидатів мусітимуть представити свої пропозиції щодо поліпшення ефективности різних урядових департаментів і аґенцій, щоб Картер мав змогу запізнатися з їхніми спроможностями вести даний департамент чи реорганізувати його діяльність.

Картер правдоподібно почне оголошувати склад свого кабінету десь в половині грудня — поінформував Джордан. Хоча він відмовився виявити будь-які прізвища можливих кандидатів на пости в кабінеті, то сказав, що Дж. Картер на секретаря скарбу правдоподібно обере особу, яка має ,,добрі зв'язки'' з індустріяльним, фінансовим та бизнесовим сектором, щоб запевнити підтримку цього сектора для економічних програм нового президента, який вважає, що найголовнішою проблемою країни під сучасну пору є економічна проблема. Джордан рівнож сказав, що Картер плянує призначити на директора Федерального Бюра Інвестиґації (,,Еф-Бі-Ай'') та на пост генерального прокуратора ЗСА осіб, які з ним, Картером, ,,цілком не пов'язані в політичному змислі''.

Садат закликає ЗСА взяти ініціятиву для встановлення миру

Каїр, Єгипет. — Протягом останніх кільканадцятьох днів єгипетський президент Анвар ель-Садат, мабуть із згодою лідерів інших арабських держав, кількакратно заявив, що ЗСА — це єдина держава в світі, яка може довести до миру на би не було, свідчить також Вашінґтон ,,взяти ініціятиву в свої руки''.

В середу, 17-го листопада, Садат, промовляючи до групи американських законодавців, які під проводом конґресмена Лестера Вольфа з Ню Йорку відвідували Каїр, висловив надію, що новий президент Джіммі Картер ,,десь на весну'' вийде з новою американською пропозицією щодо полагодження конфлікту між арабськими державами та Ізраїлем. Кілька днів раніше Садат сказав іншій групі американських законодавців, очолюваній демократичним сенатором Абрагамом Рібікоффом із Коннектикату, що він, Садат, та інші арабські лідери готові підписати мирний договір з Ізраїлем у Женеві, зазначуючи, що араби не ставлять ,,жадних передумов'' для початку переговорів. Третій делеґації членів Конґресу ЗСА Садат заявив, що Конґрес не повинен звертати уваги на такі маловажні справи, як арабський бойкот проти Ізраїля та фірм, які торгують з Ізраїлем, а повинен поцікавитися ,,підставовими причинами'' конфлікту на Близькому Сході. ,,До шістьох місяців ми можемо бути в Женеві і договоритись до вичерпної мирової угоди'' — сказав президент Садат.

У своїх закликах до ЗСА взяти ініціятиву в свої руки щодо встановлення миру на Близькому Сході Садат має підтримку лідерів Сирії та Савдівської Арабії.

Гарвардці інформують

Під час відвідин в УНС. На фото (зліва): д-р Л. Гайда, З. Діл, гол. предсідник УНСоюзу Йосиф Лисогір, д-р З. Когут, гол. касир УНСоюзу мґр Уляна Дячук і гол. секретар Володимир Сохан.

Теперішній стан українознавчих студій в Гарвардському університеті, посилена збіркова акція на завершення Українського Наукового Інституту при цьому університеті, його розвиток і науковий потенціял в будучині були темами ,,Гарвардського вечора'', який відбувся в Ню Йорку в неділю, 14 листопада. До понад 200 учасників промовили випускники Гарвардського університету і його програми українознавчих студій. Під час вечора зібрано біля 15,000 дол. в дотаціях і декляраціях.

В понеділок, 15-го листопада, три учасники вечора з Гарварду, д-р Любомир Гайда, д-р Зенон Когут і мґр Зак Діл, відвідали канцелярію УНСоюзу і редакцію ,,Свободи'' та в розмовах з головними екзекутивними урядовцями і редакторами обмінялися думками про українознавчі студії при Гарвардському університеті.

МОСКВА ВІДМОВИЛА ВІЗИ АМЕРИКАНСЬКОМУ ДИПЛОМАТОВІ, РОБИТЬ ТРУДНОЩІ ЮВІЛЕЙНІЙ ВИСТАВЦІ ЗСА

Москва. — Совєтський Союз відібрав візу американському дипломатові, членові амбасади ЗСА в Москві, Маршалові Брементові, який тим часово перебував в Америці на відпустці, правдоподібно у відплату за таку ж акцію американського уряду проти совєтського дипломата, делеґата до Об'єднаних Націй Святослава А. Степанова, який, згідно з інформаціями Державного департаменту, займався ,,недозволеними справами''. Речник американської амбасади в Москві заявив, що 44-річний заавансований дипломат Маршал Бремент, який плинно говорить російською і китайською мовами, був повідомлений про відібрання візи вже раніше, але Державний департамент не розголошував тієї справи, щоб не пошкодити переговорам, завданням яких було переконати совєтів, щоб вони змінили своє рішення. Потягнення Москви і Вашінґтону відносно дипломатів погіршило загальне відношення між Совєтським Союзом і ЗСА і, як висловився один з дипломатів ЗСА, ,,детант почав натрапляти на перешкоди''.

Наприклад, в середу, 17-го листопада, совєтські власті закрили майже на цілий день американську ювілейну виставку в Москві, яка відбувається там з нагоди 200-річчя ЗСА з огляду на те, що, мовляв, хтось потелефонував, що в приміщеннях виставки знаходиться бомба. Американські речники вважають, що цей алярм був інспірований властями, щоб припинити велике зацікавлення виставкою москвичів, які не вагалися стояти навіть цілий день у черзі, щоб тільки дістатись до середини приміщення. Багато громадян СССР формували черги дві і три години перед відкриттям виставки, а тоді з'являлася міліція і перерівала чергу на половину, кажучи тим, що позаду іти додому, бо, мовляв, вони й так не дістануться до середини. Коли й такі заходи не помагали, совєти вдалися до інших засобів, тобто підняли тривогу з приводу ,,бомби''. Що бомби не було свідчить також факт, що поліційні спеціялісти, повідомлені про бомбу о год. 12:24, прийшли шукати її аж о год. 4:05, отже практично вже тоді, коли замикаються двері приміщення виставки.

Подібні акції ведуться також проти американської амбасади в Москві і консуляту в Ленінграді. При тому совєтський телевізійний коментатор Валентін Зорін якраз в часі тривання американської ювілейної виставки розпочав передавати на московській телевізії серію випадків в ЗСА, у яких були замішані совєтські дипломати і совєтськи громадяни взагалі.

Східня Німеччина почала акції проти своїх дисидентів

Берлін. — Уряд комуністичної Східньої Німеччини розпочав боротьбу проти своїх дисидентів і загострив еміґраційні закони, щоб зупинити масовий рух виїзду східніх німців до Західньої Німеччини та інших країн західнього світу. Західні дипломати інформують, що уряд Східньої Німеччини відібрав в'їздну візу для Вольфа Бірмана, комуністичного культурного діяча — співака і поета, який тимчасово перебував на відвідинах у Західній Німеччині. Це потягнення було зроблене, на думку дипломатів, зі страху перед формуванням опозиційного руху, який, з огляду на спільність кордонів із Західньою Німеччиною, міг би поважно пошкодити внутрішній безпеці і підважити авторитет комуністичних режимників. В останніх 15 місяцях сотні тисяч східніх німців зголосились на виїзд до інших країн, використовуючи при тому Гельсінкську Деклярацію, яка, між іншим, домагається вільної виміни людей і ідей та злуки родин, без огляду у якій частині світу вони перебувають. Дипломатичні круги вважають, що постанови про гострішу поставу комуністичного режиму у Східній Німеччині винесено після того, як до голосу в компартії прийшли знову скрайньо-ліві елементи, а теперішній генеральний секретар партії Еріх Гонкер не тільки закріпив за собою владу, але й став головою (президентом) держави. Рух спротиву, чи популярно званий дисидентський рух у Східній Німеччині розпочався від Гельсінкської Конференції і підписаної там спільної Деклярації. Покликаючись на цю Деклярацію, понад 13 східньо-німецьких визначних письменників й інших культурних діячів підписали протестного листа до уряду, вимагаючи уневажнення рішення у справі Вольфа Бірмана.

Старшо-пластунський Курінь ,,Спартанки'' відбув Велику Раду

Чікаґо (Л.Б.). — В днях від 12-го до 14-го листопада ц.р. членки 14-го старшопластунського Куреня ,,Спартанки'' з осередків Чікаґо і Ню Йорк відбули тут у Пластовій Домівці Велику Раду і вибрали новий курінний провід у такому складі: курінна — ст. пл. Марійка Костів-Яворська, перша заступниця курінної — ст. пл. Ліда Григорович-Черниченко, друга заступниця — ст. пл. Рома Коваль-Пилип.

Найбільш знаменною подією Великої Ради було посвячення курінного прапору. В суботу в пополудневих годинах зібралися в каплиці церкви св. о. Николая членки Куреня, деякі його основоположниці, хресні та куми прапора до акту посвячення, що його довершили о. митрат М. Бутринський і пл. сен. о. крилошанин В. Білинський. Після посвячення заприсяжено хорунжу Куреня ст. пл. Іцю Леуш, підхорунжих та цілий Курінь.

По офіційній частині відбулася спільна перекуска з програмою, якою проводив станичний Чікаґо, пл. сен. Р. Завадович. У своєму слові він згадав коротко історію Куреня, а також відчитав привіти та побажання, які наспіли. Усні привіти та подарунки передали членки старшо-пластунського Куреня ,,Лісові Мавки''. Також пл. сен. д-р Бачинський переслав для курінного архіву вартісні медалі, які, згідно з його бажанням, будуть пришиті на прапорі. Усний привіт склав також репрезентант стейту адв. Борис Антонович і при тому заявив свою готовість допомагати українцям. Програма закінчилася виступом вокального ансамблю ,,Веснівка''. Уступаюча курінна ст. пл. Христя Дичій-Григорчук подякувала усім присутнім за участь.

Того ж вечора відбулася в Клюбі ,,Леви'' забава.

УКРАЇНЦІ ВІННІПЕҐУ МАСОВО І СЕРДЕЧНО ВІТАЛИ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Блаженніший Йосиф зі своїм секретарем о. д-ром Дацком.

Вінніпеґ. — ,,В середу, 10 листопада, понад тисяча українців величаво привітали Блаженнішого Патріярха Йосифа на міжнародному летовищі у Вінніпеґу. Хоча настала вже холодна манітобська зима, то це не спинило людей, щоб зустріти вже третій раз у столиці українців Канади свого Найдостойнішого Гостя...'' — інформує місцевий український католицький тижневик ,,Поступ'' з 21 листопада. З дальших інформацій ,,Поступу'' виходить, що Патріярх Йосиф прибув до Вінніпеґу зі Саскатуну в год. 7:30 вечора і його на летовищі, крім тисячної громади, зокрема вітали пластуни, сумівці, українські ветерани та лицарі Колюмба. На зустріч і привітання Патріярха прибув також посадник Вінніпеґу Степан Дзюба, який привітав Блаженнішого від усіх 550,000 мешканців міста та вручив йому пам'ятковий подарунок. Зокрема сердечно зустрів та вітав Блаженнішого Патріярха Владика Максим Германюк, Митрополит УКЦеркви в Канаді. Після привітального слова о. проф. Івана Мельника, президента Централі Українців Католиків Манітоби, довше привітальне слово виголосив д-р Михайло Марунчак, голова Крайової Ради Українських Організацій за Патріярхат УКЦеркви. Кінцеве слово виголосив Патріярх Йосиф, дякуючи всім за привітання.

В п'ятницю, 12-го листопада, Блаженніший Патріярх Йосиф в товаристві Митрополита Максима відвідав цілоденну українську католицьку школу Непорочного Серця Марії, яка існує вже 70 років під проводом Сестер Служебниць. Обід того дня відбувся в манастирі Отців Василіян, де Блаженнішого вітали о. протоігумен Віталій Підскальний та консультор Рафаїл Мельник. В суботу, 13-го листопада Блаженніший відслужив перед полуднем Архиєрейську Святу Літургію для шкільної молоді, а ввечорі того дня взяв участь у бенкеті з нагоди 60-річчя Інституту Просвіти. В неділю, 14-го листопада в год. 10:30 рано Блаженніший в сослуженні Митрополита Максима та духовенства відслужив Архиєрейську Святу Літургію в катедральному храмі св. Володимира, а ввечорі тієї неділі відбувся бенкет в його честь з участю 700 осіб.

НІНА СТРОКАТА ПРОЙШЛА ВАЖКУ ОПЕРАЦІЮ

Гельсінкі (УІС ,,Смолоскип''). — Сюди дісталася найновіша вістка, що Ніна Строката-Караванська, український мікробіолог і довголітний політичний в'язень в Мордовських концтаборах, перебувала довший час в шпиталі, пройшла дуже складну операцію і що 11 листопада 1976 року вона була виписана зі шпиталю.

Згідно з попереднім повідомленням, кілька останніх місяців не було жадної вістки про долю Ніни Строкатої. Було стверджено, що закордонна пошта не була їй доручувана і, не зважаючи на багато спроб закордонних мікробіологів, ані від неї ані про неї не можна було одержати жадної вістки. Були побоювання, що її життя загрожене.

Після настирливих намагань вдалося встановити, що Ніна Строката в тому часі перебувала в шпиталі (правдоподібно в Москві), мала дуже великі внутрішні кровотечі і що вона успішно пройшла дуже складну операцію.

Виписавшись 11 листопада зі шпиталю, її правдоподібно перевезли назад до Тарусі, де в грудні цього року кінчається її однорічне заслання.

З кругів американських мікробіологів повідомляють, що в ЗСА робиться посилені заходи, щоб Н. Строката могла виїхати до Америки на лікування і коорткотривалі відвідини.

В Китаї розстріляли людину за те, що змазувала прізвище Куо

Пекін. — Ройтер інформує, що в місцевості Чанґша власті розстріляли молоду людину, яка вимазувала олівцем на плякаті прізвище теперішнього голови компартії Гуа Куо-фенґа. Туристи розказують, що дехто з прохожих намагався перешкодити цій роботі молодої людини, але він продовжував мазувати ім'я Куо, а опісля не хотів відповідати нічого поліції. Його засуджено на смерть за ,,контреволюційну діяльність'' і розстріляно.

Помер сл. п. Лазар Івашина, секретар 424 Відділу УНС у Філядельфії

Філядельфія. — Голова 424 Відділу о. протоєрей Михайло Борисенко інформує, що в четвер, 18 листопада ц.р. в ранніх годинах помер тут в Гермептав шпиталі на 63-му році життя секретар 424 Відділу УНСоюзу імені ,,Героїв Крут'' св.п. Лазар Івашина.

Парастас був заповіджений на 19 листопада вечером о годині 7:30 в українській православній церкві св. Покрови при 12-й вулиці і Оклейн евеню. В суботу 20-го листопада там же рано о годині 9 буде відслужена Заупокійна Богослужба, а відтак тіло буде перевезене до Бавид Бруку, де завершаться похоронні обряди.

Покійний Лазар Івашина був заслуженим церковним, суспільно-громадським і союзовим діячем. Він на протязі довгих років був членом Парафіяльної Ради УПЦеркви св. Покрови, де сповняв 7 років обов'язки голови цієї Ради. Був довгі роки членом дирекції Української Щадниці. Належав до Управи Окружного Комітету Відділів УНС Філядельфійської Округи, де сповняв обов'язки секретаря, а відтак був дуже добрим секретарем 424 Відділу УНСоюзу. Осиротив 87-літню матір, сестру в Канаді з мужем і дітьми та дальшу родину і багато друзів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Неперевершений в злочинстві

На початку цього тижня військовий уряд Чіле поінформував, що звільнить всіх політичних в'язнів, які були заарештовані і придержані без суду, згідно з постановами „виїмкового стану", проголошеного зразу після повалення влади марксистського президента Сальвадора Альєнде, і навіть готовий звільнити 20 „дуже небезпечних" для держави в'язнів, якщо інші держави наперед погодяться прийняти їх як „втікачів". Промовистим є те, що чілійська хунта поінформувала, що „розпочала заходи" в справі звільнення Люіса Корваляна, колишнього генерального секретаря чілійської комуністичної партії, але під умовою, що Москва звільнить совєтського дисидента Владіміра Буковського; а якщо комуністична Куба звільнить колишнього високого урядовця Губерта Матоса, то з чілійської в'язниці буде звільнений колишній сенатор Хорхе Монтез.

Остання заява хунти ще раз доказує, що хоча проти військового уряду Чіле можна мати серйозні застереження, то у питанні політичних в'язнів ця диктаторська хунта виявилася куди більш гуманною ніж Совєтський Союз та інші комуністичні держави, які називають себе „демократіями", та ще й „народними". Тоді, коли хунта вже раніше випустила з в'язниць коло 300 політв'язнів, включно з найближчими дорадниками Сальвадора Альєнде, та дозволила їм виїхати за кордон і тепер знову звільняє понад 280 політв'язнів, то Москва досі дозволила виїхати дуже малій горстці інтелектуалістів, і то тільки під сильним натиском світової опінії.

Чіле виявилося більш гуманним від СССР не тільки щодо кількости звільнених політв'язнів, але зокрема щодо трактування цих в'язнів. До таких висновків мусить прийти кожна людина, яка прочитає опублікованого у попередньому виданні „Свободи" відкритого листа українського політв'язня Валерія Марченка, написаного ним із совєтського концтабору до двох східньонімецьких авторів книги „Операція мовчання", де ці німецькі комуністи описують „жахіття" в Чіле, зокрема зупиняються на трактуванні політичних в'язнів. Марченко, якого засудили — як це він сам зазначує — „лише за виявлення власної думки", не виступає в обороні чілійської хунти, а тільки на особистих переживаннях доказує, що доля совєтського політв'язня набагато гірша, ніж чілійського. Він, наприклад, вказує, що тоді, коли ці два східньонімецькі автори якимось чином зуміли продістатися до чілійських в'язниць і перевести інтерв'ю з політв'язнями, то „58-річна історія радянських концтаборів не знала прецеденту відвідин із іноземцями". Марченко закликає авторів книги „Операція мовчання" віднайти бодай ще одну країну на нашій плянеті, крім Совєтського Союзу, де ув'язнюють поетів — не політичних діячів — назвати бодай ще одну державу, де людину ув'язнюють на 25 років або і на довше, та вказує, що тоді, коли самі автори згаданої книги пишуть, що в Чіле „з поту і крови нещасних хунта капіталу не наживає", то в совєтських концтаборах не тільки заведено примусову працю, але вимагають, щоб політв'язні „працювали за вола, а харчують їх міркою горобця". Марченко пише, що „так званий режим перевиховання у концтаборах СССР цілком грунтується на катуванні голодом і холодом", як рівнож доказує сваволю і садизм тюремних властей, подаючи за приклад розстріляння власноручно 7-ох в'язнів генералом Громовим, якого Марченко іронічно називає „керівником режиму та справедливости.". Український політв'язень Марченко пише до східньонімецьких авторів книги про Чіле, що „кількість загиблих у концтаборах фашистівської Німеччини широко відома. Нехай же Ваші товариші за клясою в Москві сповістять цифру знищених ними в своїх виправно-трудових установах.'

Висновки ясні: усі, хто критикує чілійську хунту за погане трактування політв'язнів, повинні рівночасно поцікавитись жахливою ситуацією в Совєтському Союзі, який має найбільше політв'язнів у світі, і де проти цих в'язнів застосовується найбільш брутальні методи катування. У цьому відношенні Совєтський Союз справді неперевершений.

Любов Коленська

„ЗАБАГАТО І ЗАСКОРО"

Колись, школа для батьків була начебто помостом — стійким посередником поміж ними і їхніми дітьми. Колись батьки, вписуючи своїх дітей до школи, мали довір'я до учителів і середовища — товариства їхніх дітей. Колись, поміж шкільними дітьми не було випадків злочинности, ані такого спростачення, як сьогодні. І учні не тільки були зодягнені в приписаний школою мундирок, але їх зодягали в духову одежу — глибокої етики, широкого світогляду, патріотизму, доброї поведінки та інших життьових цінностей. Все це було зачерпнуте з цього, що їм подавали їхні вчителі на лекціях релігії, історії, літератури, а навіть фізичного виховання. В більшості, учні від свого оточення — ровесників вчилися товариськости, природного дотепу, відваги, набирались вміння допомагати один одному. Вчителі знову ж пильно спостерігали не тільки за рівнем навчання у школярів, але й зорили за їхньою поведінкою і за провини строго картали. Батьки вірили, що коли й трудно було з „вітрогоном" давати собі раду — школа допоможе його виправити і, вкінці, з нього таки виросла порядна і чесна людина, людина зі стримлінням до краси і добра.

Та це було доволі давно. Сьогодні не те. Нині у багатьох совісних батьків немає певности чи вони, посилючи дітей до школи, не висилають їх на ...ворожу для них територію. Цією темою зацікавився недавно колюмніст „Ню Йорк Таймсу", Вілліям В. Шеннон у своїй статті „Забагато і заскоро". На його думку, батькам хоча й залежить на академічному вихованні їхніх дітей, їм все таки куди більше йдеться, щоб дитина в школі здобула правильне поняття вартостей, розумні погляди і уподобання, а звідкіля ж, звичайно, ці всілякі погляди приходять, як не від їхніх товаришів, на яких вони переважно взоруються. Це дістеться зокрема у старших дітей, починаючи від 6-ої, а кінчаючи на 11-ій клясі. Це ж бо саме пора, коли дитина духово росте і в тому часі нагинається в добрий чи злий бік. Тоді вона податлива сприймати всілякі навики і уподобання від свого оточення і вона за всяку ціну хоче бути така самісінька, як вони всі, а не „інакша" від своїх ровесників; тут виступає бажання їм приподобатись, щоб бути в гурті. І, на жаль, по більшій часті ці „вартості", що сьогодні діти приймають від своїх товаришів в бажанні пристосуватися до них, куди інші від тих, що їх стараються впоювати їхні батьки вдома чи т.зв. естаблішмент. На всі ці ухили від попереднього, більш консервативного способу буття, молоді прийняли назву „нова софістикованість".

Ці нові „вартості" молодь не тільки переймає від своїх ровесників, але й через дорослих: фільми, платівки, журнали, вони стараються настирливо пропхати свій „повноцінний матеріял" старшим дітям і молоді.

Ця „нова софістикованість" обмотує дитячий ум вже в дуже ранньому часі їхнього життя, притягаючи їх до маріхуани, наркотиків, алькоголю і статевого досвіду, до принад, які пробували колись переживати студенти, входячи вже в дорослий вік. Нині в неповній середній школі дівчат у віці 13 — 14 років, якщо відмовляються від статевих зносин, називають згірдливо „холодними", а з хлопців цього ж самого віку, які відмовляються спробувати маріхуану або алькоголь, насміхаються, називаючи їх „боягузами".

„Нова софістикованість" — не сьогоднішня і її ніяк не можна окреслити проминаючим явищем. Вона датується ще від 1960 року. Ця течія поширилася із самих низів наркоманської „підкультури" негрів, переходячи на верству білих — середньої кляси людей. Це зокрема проявилося в уживанні таблеток проти вагітности і ребельянтської настанови проти „естаблішменту". Наслідки цього лиха позначаються у зловіщій статистиці самогубств у віці поміж 13 і 24 роками, яка в порівнянні з перед 10 років подвійно зросла. Останніми роками поміж ще дуже молодими людьми також з неймовірною швидкістю розповсюджувалися венеричні недуги і алькоголізм.

Батьків жахає думка, що вони можуть назавжди втратити дітей, коли вони підуть зловіщими дорогами „нової софістикованости". І навіть найбільше прикладні і совісні батьки не можуть цілковито зберегти своїх дітей від цієї пошесті і небезпек. Сьогодні в Америці виникнула конспіративна течія, яка діє в напрямі знищення невинности молоді — шляхом накинення ще дітям передчасно — зрілого знання і способу буття, яке належить до світу дорослих та яке робить з дітей тільки калік, бо хоча вони спроможні схопити ці речі розумово, — духово і емоційно їм важко з ними впоратися.

На світі завжди існувало тертя і напруження поміж поколіннями, тобто поміж правдами і принципами, що їх виголошували батьки, а цинічним і сповненим корупції світом. Проте, це діялось в зовсім інший спосіб, як сьогодні. Наприклад, в 1910 році малий хлопчина міг мати теж забаганки — він мріяв, щоб втекти з дому з мандрівним цирком, а в дівчини були мрії, щоб вдалось їй неспостережено видістатись із дому до міста. Навіть коли в 1930 році радіо і фільми тільки починали бути в деякій мірі формуючими чинниками, стараючись продістатися крізь оборонні мури родини чи спільноти, на сторожі стояла критика, публічна опінія та існувала цензура. І в давнішньому розписувались про життя голлівудських артистів та не в такій мірі як сьогодні — деталь за деталем розписуються про Елізабет Тейлор, Ричарда Буртона чи Мікі Джеґера. Здається, що про їхне приватне життя вже нічого не залишилось розповідати. Не існує жадна увага до інтимности і приватного життя людей, вони втратили будь-яку вартість.

Ще вчора існувала тільки комерційна настирливість без надто великих вислідів, сьогодні — „нова софістикованість" проникла скрізь. Дитина ледве може уникнути цього, щоб не чути гомону популярної, галасливої музики, поширюваної шляхом дешевих платівок і транзисторних радіоапаратів. Фільмова продукція, журнали і чимраз більше телевізійний екран стають нерозважними і виразними популяризаторами порнографії, еросу та насильства. Для людської уяви вже нічого не залишається. Навпаки, природну уяву, що зокрема в молоді повинна буйно розквітати, умертвило і здеформувало яскраве і готове зображення на екрані. Звідтіля безустанно йдуть слова — післанництво: „Якщо, ти можеш це переживати, переживай! Якщо ти хочеш це робити, роби!"

Основним змістом цієї „нової софістикованости" є у всьому брак стриманости і повздержливости. Одначе, добрі батьки ще можуть зберегти моральне і повне шляхетних вартостей життя своїх дітей — дорогою розумної любови і обмежуванням дітей в їхніх забаганках, будуючи виховання на історії і на засадах глибокої народної мудрости.

Боротьба батьків і вчителів проти цих деморалізаційних тенденцій — нерівна. Важко бо сьогодні ввести зміни в обличчі сильно закоріненої і модної течії „нової софістикованости". Батьки твердо мусять обстоювати свої принципи, самі їх придержуючись, а зокрема їм зовсім не потрібно побоюватись кермуватися своїм власним раціональним міркуванням. До того їм конечно вставити свій природний і сильний авторитет, щоб в дитині не було вагань, хто властиво в праві давати їй вказівки. А перш усього батьки не повинні обдаровувати кожнорічно, як це густо-часто буває, своїх дітей телевізорами чи транзисторами радіоприймачами. Відмова — не пошкодить.

В учителів є також повинність. Їм треба зупинити свою втечу від давніх моральних та інтелектуальних стандартів. Для учнів школа повинна стати своєрідним викликом до змагань в науці і в поведінці, а що найважливіше — місцем, де домінантами є пристойність обичаїв і порядок.

Це в загальному думка Вілліяма В. Шеннона про ці турботливі „нові часи" у вихованні молодого покоління не тільки Америки, але й інших країн. Також і нам, українцям, треба оберігатися від лиха. У нас є свої українські приватні школи, є Школи Українознавства, які стараються виховувати дітей за консервативними стандартами, підкреслюючи авторитет батьків. Тому, за всяку ціну треба зберігати престиж наших шкіл, зокрема перед самими дітьми. Треба підтримувати українські школи, посилаючи туди своїх дітей, і впроваджуючи їх в українське оточення поміж їхніх ровесників, які, на щастя, ще надто не набралися... „нової софістикованости".

Яр. Рудницький

З НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШЕКСПІРІЯНИ

Проф. К. Біда, дослідник Шекспіра й президент українського шекспірівського Т-ва (основаного в 1957 р. в Гайдельберзі, Німеччина) постарався про нову працю в ділянці української Шекспіріяни, цим разом не свою власну, а докторську дисертацію, що її провів він у Оттавському університеті в 1974 р. Авторка праці — п. Орися Прокопів, проаналізувала вичерпно тексти сонетів таких українських перекладачів: Ів. Франка (1882, 1844, 1907 і д.), Павла Грабовського (1900), Максима Славінського, а там Василя Онуфрієнка, Яра Славутича, Олега Зуєвського, Ігоря Костецького, Т. Савича, Остапа Тарнавського, Святослава Гординського ,Святослава Караванського, включно з повною збіркою Д. Паламарчука: Вілліям Шекспір „Сонети" (Дніпро - Київ, 1966).

Що найцінніше в праці О. Прокопів — це порівняльна метода досліду перекладів, конфронтація їх із оригіналами Шекспіра, аналіза змісту й форми в поодиноких авторів, тонке відчуття й характеристика позитивів і негативів передачі шекспірівських ідей українськими перекладачами та перша в українській Шекспіріяні спроба оцінки-евалюації авторів, що бралися за нелегке завдання — передати світ ідей, відчувань і переживань великого англійського поета й драматурга. Сама студія (англійською мовою) складається з історичного перегляду українських перекладів, дискусії сонетної „структури' взагалі, аналізи, „реторичних фігур", постатей і їх „образовости' (з окремою увагою на сонети 18, 130, 60, 46, 29 і 11), висновків бібліографії, транслітерації та індексу ймен. Як сказано, в своїй студії авторка клала натиск на порівняльно - стилістичну аналізу й вив'язалася з неї як не можна краще.Перед шекспірознавцями солідна науково витримана студія, що в деяких аспектах має значення не тільки для конкретного питання англо - українських перекладів Шекспірових сонетів, але дає матеріял і для загально-теоретичних питань, в тому й питання, висунутого автором цих рядків на міжнародному конгресі літературознавців у Камбріджі в 1972 р. — поскільки переклад треба, чи можна, трактувати як „двомовну творчість' і як взаємини між глибинною та назверхньою структурами того самого, чи двох різних творців. Праця О. Прокопів дає важливий і унікальний матеріял для дальших дослідів цієї — як сказано — загально - теоретичної проблеми.

З приємністю треба відмітити, що нове видання — це один із томів серії „Українські студії Оттавського університету" за редакцією проф. К. Біди, а при фінансовій допомозі Фонду Івахнюків при Оттавському університеті та „Гейтвей Паблішерс" в Едмонтоні. Оттавський осередок українознавства має не тільки заслужену давню традицію студій і видавничої діяльности („Кобзар" 1840-1961), „Квебекська поезія' в українських перекладах, 1968), але започаткував у 1976 р. видавання серії наукових студій із українознавства під фірмою Оттавської Університетської Преси. Праця О. Прокопів — один з перших томів цієї серії. Дальші томи в друку, або в підготові. І редакторові серії, проф. К. Біді, і його співробітникам, а зокрема „спонзорам" п-ву Івахнюкам належиться признання.

АКАДЕМІЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — В неділю, 21-го листопада ц. р., о год. 4-ій по полудні тут в залі Українського Народного Дому — 140 Проспект евеню, відбудеться заходами Братства б. Вояків І УД УНА Академія, присвячена 50-ій річниці з дня трагічної смерти Головного Отамана Симона Петлюри. Участь у програмі беруть: проф. Є. Федоренко, проф. Д. Гординська-Каранович, Галина Андреадіс, Валя Калин-Магмет і Капеля Бандуристів при Станиці.

ДНІ „ОБНОВИ" В ГАНТЕРІ

Гантер, Н. Й. — Священиче Товариство св. Андрея Американської Області влаштовує тут в днях 30-го листопада і 1-го грудня Дні Обнови. У програмі: 30-го листопада год. 10-та вранці — реєстрація; год. 1-ша — обід; 1-го грудня год. 9-та вранці Соборна Свята Літургія за страдальну Українську Церкву і Панахида за померлих членів. Управа Товариства, яку очолюють о. Володимир Андрушків — голова і о. Богдан Смик — секретар, просить учасників зголошуватись на адресу: 197 Онтаріо стріт, Коговз, Н. Й. Отці привезуть на ці урочистості свої ризи.

З НАШИХ БУДНІВ

„Компромітація"

Довідуємося, що в ресторані Українського Народного Дому в Ню Йорку наш знаний громадянин і будівничий мостів та всяких віядуктів, інж. М. Лепкалюк, жалівся на редактора Івана Кедрина, що той у своїй книзі „Життя—Події—Люди" на одній і тій самій сторінці назвав його, інж. Лепкалюка, двома різними іменами, мовляв охристив його, правильно, Мироном, і вдруге, — Михайлом.

— А може вам на друге Михайло? — спитав хтось з присутніх приятелів.

— Абсолютно — ні! Мені на друге — Мирослав. Стільки років прожив на світі і ніколи не був Михайлом, аж пан Кедрин з мене зробив!

Присутні в ресторані потішили інж. М. Лепкалюка, що Михайло — не таке-то погане ім'я, що, наприклад, Архистратиг Михаїл також називався Михайло, не згадуючи Михайла Грушевського, Коцюбинського, Мороза, Черешньовського та інших славних земляків. Але ці слова потіхи не заспокоїли пана інженера і він далі ходить по Ню Йорку з жалем у серці до автора цінної книги „Життя—Події—Люди".

При цій нагоді пригадалося авторові цих рядків, що він пережив свого часу куди більшу компромітацію, у зв'язку з перекрученим прізвищем. Це сталося в Місті Братньої Любови, Філядельфії, Р.Б. 1951-го, коли Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет відзначив 10-річчя своєї благородної допомогової діяльности. Тоді, пригадую собі, в залі Метрополітальної опери (Філядельфія також таку мала!), відбувся великий концерт при участи найкращих мистецьких ансамблів, а ми обидва до спілки з покійним редактором Романом Купчинським написали для наших акторів спеціяльне видовище з життя скитальців п. з. „На новій землі".

Яке ж було моє здивування і заскочення, коли, кинувши оком на програмку концерту, я помітив, що з мене, тобто з Івана Керницького, якась нечиста сила зробила в друкарні „Америки"... Керенського! Це правда, що в Енциклопедії Українознавства, том III, ми оба з Александром Керенським „фіґуруємо" на тій самій, 994-ій сторінці, але це ще не причина, щоб мені, українському, будь-що-будь, патріотові, пришивати одіозне ім'я голови Російського Тимчасового Уряду в Петербурзі! Я пожалівся президентові ЗУДАК-у, д-рові Володимирові Галанові, що мені сталася тяжка кривда, а пан доктор — честь йому і слава, — видав наказ викинути до „ґарбиджу" майже 3000 компромітуючих мене програмок, — розуміється, за винятком тих, які народ вже розібрав, не звертаючи найменшої уваги на вищезгадану компромітацію...

Ікер

Лариса Дончук

„ЧИСТИЛИЩЕ"

[Спогади з життя в Сов. Україні]

(1)

Колись, в „щасливій країні соціялізму", поміж людьми ходив так званий „жарт", але, власне, це був — сміх крізь сльози:

На початку п'ятирічки зустрічаються два приятелі і один запитує другого:

Як ти живеш? — Відповідь не так важлива, тому про неї не було мови.

Але на кінець другої п'ятирічки знову зустрічаються ці ж приятелі. І той самий запит, лише з іншим наголосом:

—„Як ти живеш? — З наголосом на слові ЯК. В тому розумінні, „Як ти ще можеш жити?!"

І ось на кінець третьої п'ятирічки цим мешканцям „щасливої країни Рад" довелося знову зустрітися і той самий запит, тільки з наголосом ще на іншому слові:

— Як, ти ЖИВЕШ? — тобто, здивування, що людина все ще живе. Це говорилося про звичайних совєтських працівників, які не належали до „касти", але й не носили на собі тавра „бивших людей" (колишніх людей). До цих „колишніх" належали родини „дворянського сословія", офіцерів не-червоної армії, купців, багатих селян-„куркулів" і, безперечно, родини духовенства, яке „одурманювало трудящихся опіумом релігії"...

От саме до таких „колишніх людей" належала і я, як дочка священика, що не хотіла відрікатися свого батька. На працю мене ніде не брали, коли дізнавалися про моє соціяльне походження.

Але в 1927 році під час перепису населення до Статистичного Бюра потрібні були працівники. От тоді мої друзі і „впхнули" мене туди на роботу. Ходила я від мешкання до мешкання і переписувала людей.

Цим же моїм друзям пощастило „всунути" мене до Професійної Спілки, і тоді вже я відчувала себе, як „кум королю", бо членам спілки легше було десь влаштуватися на працю. Це були роки НЕПУ (Нової економічної політики), і влада трохи „попустила віжки"...

Та ось перепис скінчився, і я без праці... Проблема не з легких.

Тоді ще в деяких селах існували українські православні церкви і мій батько був на парафії в маленькому глухому селі, досить далеко від Полтави, а я сама жила в Полтаві.

В той час, коли я була безробітна, я вирішила провідати своїх батьків у селі. Пробула я там два дні, сиділа в хаті і ніби то мене ніхто не бачив... Але коли я повернулася в Полтаву, то мені прибуло повідомлення з Міської Ради, що я позбавляюся права голосу, як „соціяльно чужий елемент" — дочка попа. Хтось уже встиг написати донос.

Це повідомлення мене приголомшило, бо позбавлені голосу, як їх звали „безголосі", разом з цим позбавлені права на працю, на мешкання. Хоч крізь землю провалюйся!

Саме голосування мало кого цікавило, бо знали, що то все заздалегідь підроблено, але позбавлення права на працю й приміщення — це людину вбивало.

Та я вирішила боронитися. В міськраді зі мною не схотіли говорити, тоді я поїхала до ВУЦВИКУ (Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет) до Харкова, де тоді була столиця Совєтської України.

Добилася я авдієнції в якогось начальства і довела йому, що я вже незалежна від батька, працюю, а за саме походження права голосу не позбавляють, бо ж всюди пишуть і проголошують, що „діти за батьків не відповідають..."

Цей начальник дав мені довідку, що я поновлююся в правах на голосування, з якою я й повернулася в Полтаву. Так, видно, мені допоміг Бог, що я натрапила на людяного службовця.

Раптом мені пощастило: до кооперативних крамниць набирали учнів з платнею 13 руб. на місяць, коли ж учень навчиться і стане самостійним продавцем, то платню підвищать.

Мене „Біржа Праці", як безробітну, послала до великої крамниці, де продавалося все: починаючи від мила та оселедців і кінчаючи парфюмами та одягом. Було кілька різних відділів, і мене призначили до „бакалейного", де продавалися харчові продукти й мило до прання.

Спершу мене послали до склепу, де я загортала в папір нарізане кусками мило. Часом брали мене до крамниці, де я допомагала продавати оселедці.

Одного дня, коли я працювала при оселедцях, кличе мене до себе завідувач крамницею, дуже симпатична старша людина, безпартійний. Він дуже добре орієнтувався в торгівлі, тому його призначили завідувачем, а його замісник „товариш" Епштейн, був партієць.

Питає мене завідувач, показуючи на якусь жінку, що говорила з моїм безпосереднім начальником, „товаришем" Каганером, який був керівником бакалейного відділу.

— Чи ти знаєш цю жінку?

Завідувач ставився до мене, як до дочки, й називав на „ти".

— Не знаю я її зовсім, — відповіла я. — Не пам'ятаю, чи я її коли й бачила.

— А вона підходила до мене зі скаргою на тебе, — пояснив мені зав. крамницею. — Каже, що, коли вона служила у вашій родині, ти знущалася з неї... Я відповів, що приймати скарги — не моя справа, та ось тепер вона розмовляє з Каганером, щоб довідатися, куди їй звернутися. Я тебе попереджаю, що вона хоче тобі зробити прикрість.

Серце моє закалатало від страху. З дитинства, знаючи ставлення влади до нас — „соціяльно-чужого елементу", я вже чекала найгіршого.

І, дійсно, через пару днів, коли я пакувала в пивниці мило, до мене підійшли два молодих чоловіка в шкірянках і відрекомендувалися, що вони „льогкая кавалєрія" профспілки. Ця „кавалєрія" були як слідчі при профспілці. Їхнім обов'язком було виявляти „соціяльно-чуждий елємент" поміж працівниками кооперації.

Одного з них я знала, бо він був головою нашої спілки. Називав він себе тов. Вєтроґон, але я думаю, що це прізвище було видумане, бо його обличчя явно виявляло семітське походження.

Не привітавшись до мене, Вєтрогон брутально мене запитав:

— Чому ви працюєте в совєтській установі, коли вам тут не місце?!

Я підняла на нього очі:

— А чому я не маю права тут працювати? З-за мого походження? Але ж всюди пишуть і промовляють на зборах, що діти за батьків не відповідають, — боронилася я.

— О, так! Наша влада гуманна і не примушує дітей відповідати за злочини батьків. Але у нас є на вас скарга, що ви самі знущалися з бідної дівчини, яка служила у вашій родині.

— Я знущалася? — здивувалася я. — А коли ж це було, бо я такого зовсім не пам'ятаю.

Трохи подумавши, Вєтрогон непевно відповів, що це, здається, було колись за старого режиму.

— А ви, товаришу Вєтрогон, порахуйте, скільки мені тоді було років, — вже сміливіше відбивалася я, — якщо порахуєте, то переконаєтеся, що я тоді була дитиною. А чи ви пам'ятаєте з кого і як ви „знущалися", бувши дитиною?

— Я не прийшов сюди рахувати ваші роки... Ми прийшли сказати, що на вас є скарга до правління і ми будемо її розбирати на першому ж засіданні комітету профспілки. Буде там та товаришка, що вас оскаржує, і ви мусите бути.

Вже повернувшись до виходу, Вєтроґон ще звернувся до мене:

— Чому ви не відрікаєтеся від свого батька? Дивуюся, як вам не соромно бути поповою дочкою. Мені було б соромно, і я відрікся б від такого батька!

З тим вони й пішли.

А я вже не пам'ятаю, як я працювала далі. Від нервування все було переді мною як у тумані. Руки механічно працювали, а думки снували в голові одна чорніше другої. Мозок свердлило питання: „Що це за жінка? Я ж її зовсім не пам'ятаю...".

І ось одного дня прийшло мені повідомлення про засідання профспілки, на якому мав би відбутися наді мною „суд".

Тремтячи, сиділа я на тому засіданні, поки начальство вирішувало різні справи. А врешті, голова закрив засідання і про мою справу не сказано ні слова.

Тоді я підійшла до голови й спитала:

— Товаришу Вєтроґоне, навіщо ви мене кликали, коли про мою справу зовсім не було мови?

— Жінка, що на вас скаржилася, не прийшла, і ми цю справу підшиваємо у течку, де тримаються всі ваші папери.

Я трохи нібито заспокоїлася, але страх залишився, що колись вони можуть повернутися до цієї скарги.

Продовжую працювати в крамниці, і раптом новина, що знову вивела мене з рівноваги й нагнала страху.

(Продовження буде)

Пожертви та внески для УВАН у США в 1975 році

Подаємо третій список жертводавців, що вплатили внески та пожертви для Академії в 1975 році:

По 25.00 дол.: д-р Лисяк-Рудницький Іван, д-р Мірошніченко Аделя, ювілейний дар, Нещадименко Алла, проф. Ревуцький Валеріян, д-р Савіцький Микола, проф. Савицька Олена, Савдик Дарія, М. Д., Савицька Дарія, М. Д., Станлей, М. Д. Стецків Евген, ред. Стахів Евген, інж Туркало Зіновій, Турчин Петро, д-р Трофіменко Святослав, ред. Тратчук Аркадій, проф. Фізер Іван, проф. Фізер Роман, проф. Філіпович Олександер, д-р Федюк Семен, Холодняк І., УККА Лорейн, Українська читальня „Просвіта" Канада, ред. Церкевич Константин, д-р Цимбал Богдан, проф. Шиприкевич Володимир, проф. Шулежко Павло, М. Д. Школьник А., М. Д. Шегедин Тарас, М. Д. Шебунчак В. О., д-р Швайковський Сергій, інж. Яценко Данило, ред. Яременко Аркадій, д-р Ярославська Марія, похоронне бюро Ярема Петро, 345 Відділ УНСоюзу через п. М. Дербуша.

По 20.00 дол.: д-р Віланюк Петро, д-р Вілінський Віталій, Бражник Олександра, д-р Вереш Василь, Воскобійник Оксана, п-во Гаєвські Іван і Леся, Дяченко М. і Н., інж. Зеркаль Сава, Івахненко Григорій, Костик Степан, ред. Лиман Леонід, Мартиненко Михайло, Маюра Володимир, Мігайчук Сергій, Михалевич Ніна, Нечипорак Семен, м. д. Петренко Роман, проф. Петришин А. І. Б., проф. Процик В. і А. Самусенко Юрій, проф. Шатун Петро, ред. Тратчук А., м. д. Федорців Василь, д. д. с. Теребус-Кмета Надія, Федорика Осип

По 15.00 дол.: Боднар Тимофій, проф. Гагарин Юрій, Гаєвський Іван, проф. Гунчак Тарас, Корсунська Олександра, п-во Майстренко Галина і Левко, Десяк Софія, проф. Окіншевич Лев, Слиш Володимир, Сімяник Сергій, д-р Томків Богдан, інж. Пежанський Михайло.

По 10.00 дол.: Архімович Олександер, Бабюк Оксана, Бабюк Юрій, Вілоус Галина, Виковський Лев, Влавацька Євдокія, Бондар Тимофій, Водарева Галина, Вульбенко Федір, інж. Вутко Іван, Герасимяк Осип, Гринішак Михайло Драй-Хмара Ніна, Дзюба Володимир, Діберт Василь, Івахів П. проф. Косенко Константин, Корсунь Федір,Коцур І., Кобрин Роман, Лозовський Сергій, Макогін О., Никифоряк Анна, Перейма Євген, д-р Романенчук Богдан, Скрипник М., Смолій Іван, проф. Степаненко Микола, інж. Туркало Константин, о. Ткачук Іван, Федорика Осип,Шеротський Юрій, Шевченко Ігор і Марія.

По 5.00 дол.: полк. Вакум Дмитро, Дядинюк Ольга, Дейнека Ліда, Паньків Павло, Воронка Василь, Тарасюк М., Туррянська К., ДАС Топольницька Р., Бервицький Сергій, Козак Богдан, Мельник О., п-на Чайківська Маріянна, Бабіяк Павло, Тітус Д. Геврик, Тимченко С. 3.00 дол., та багато інших жертводавців, що склали пожертви на менші суми.

Управа Української Вільної Академії Наук у США та Управа Фундації ЇЇ висловлюють щиру подяку за внески та пожертви для Академії в 1975 році.

Звертаємось з проханням до всіх членів УВАН у США та членів і прихильників щоби до кінця 1976 р. вплатили внески за 1975 і 1976 рр.

Одночасно — щераз звертаємо увагу, що 1976 рік є ювілейний рік 25-річчя діяльности Академії в Америці. Відзначимо цей Ювілей Академії пожертвами до ПОСТІЙНОГО НЕПОДІЛЬНОГО ФОНДУ АКАДЕМІЇ, з якого Академія використовувала б тільки відсотки з цього постійного неподільного фонду.

Основне що турбує — це мати ресурси на утримання Вібліотеки (понад 50.000 книжок) з україністики та понад 200,000 одиниць неоцінимих матеріялів Музею-Архіву ім. Д. Антоновича.

Щиро дякуємо за внески та пожертви.

Управа Академії та Управа ЇЇ Фундації

ПОВІДОМЛЕННЯ РЕДАКЦІЇ

Йдучи на зустріч побажанням багатьох читачів, зокрема з молодшого покоління, „Свобода" заплянувала періодичні окремі сторінки „Український Спорт", редагуванням яких погодився зайнятись відомий наш спортовий діяч і звітодавець п. Омелян Твардовський, який вже ввійшов у зв'язок з іншими спортовими звітодавцями та приготовляє і постачає професійно приготовані й оформлені матеріяли. Проте, деякі труднощі технічного порядку покищо утруднюють використовування цих матеріялів згідно з пляном. Очікувана вже в короткому часі достава додаткових друкарських компюторів усуне цю трудність.

Футбольні дружини Алабамського університету з українським тренером і змагунами змагатиметься за першенство

Гантсвілл, Ала. — Футбольна дружина Алабамського університету в Гантсвілл, тренером якої від кількох років є д-р Остап Стромецький, колишній футболіст, а тепер професор слов'янських мов в цьому університеті, добилася до фінальних крайових першенств, що відбудуться в Лос Анджелес, Каліф., починаючи в понеділок, 22-го листопада.

В дорозі до крайових чемпіонатів, в яких візьме участь вісім університетських дружин з цілої країни, дружина Алабамського університету виелімінувала першунів стейтів Фльориди, Джорджії, Північної і Південної Каролайни, здобуваючи тим самим примат південного сходу ЗСА. В загальному дружина ця здобула 11 перемог, ремісувала двоє змагань і програла одні до дружини Клемзон університету, першорангованої в Америці.

В дружині д-ра Стромецького в цьому сезоні змагаються двох українців — воротар Михайло Корінь з Исинкерсу, Н. Й., і оборонець Богдан Дуда з Кліфтону, Н. Дж.

Від років д-р Стромецький рекрутує молодих українських [illegible]унів з різних осередків українського життя в Америці і забезпечує їх добрими спортовими стипендіями за згодою університету.

„Ми сподіваємося, що українці Лос Анджелесу дадуть нам моральну підтримку в змаганнях за крайовий чемпіонат", заявив д-р Стромецький у телефонічній розмові з редакцією „Свободи" напередодні виїзду дружини до Каліфорнії. Перші змагання „алабамці" розіграють в середу, 24-го листопада, на славному стадіоні Роз Бовл в Пасадені, Каліф.

Він рівнож пригадав, що Алабамський університет надалі надає ряд добрих стипендій для здібних студентів і добрих футболістів, закликаючи молодих українців, зацікавлених в студіях в цьому університеті, контактуватися з ним негайно.

В ЧІКАГО ВІДБУВСЯ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

на американських і інших світових університетах.

Під час бенкету вітали Фундацію різні організації, зокрема центральні братські союзи: Український Народний Союз, „Провидіння" і „Народна поміч" через своїх представників в дирекції Фундації; Робітничий Союз — через свого заступника головного предсідника п. Анатолія Білоцерківського з Канади. Були також представники їх Окружних Комітетів на терені Чікаго: Український Народний Союз — п. М. Ольшанський; „Провидіння" — головний радний мгр С. Скробач, Український Робітничий Союз — головний радний Коновал, Українська Народна Поміч — головний радний М. Левицький, які склали свої привіти і донації на Фундацію. Привітання від Централі УККА і його Відділу в Чікаго склав ред. М. Панасюк, Теодор Гуменюк з Торонта склав привіт від Української Православної Фундації Канади.

Промовці і гості однозгідно підкреслювали значення Фундації для української спільноти в Америці і для українського народу. На закінчення основоположник Фундації та її президент д-р Роман Смук висловив подяку всім учасникам бенкету та виконавцям програми бенкету та всім гостям, які численно з'явилися на цей оригінальний і виїмковий Фестиваль.

У Клівленді об'єднано вшанували пам'ять С. Петлюри

Клівленд (Степан Кікта). — Зорганізована у товариствах місцевого Відділу УККА українська громада вшанувала пам'ять Голови Директорії і Головного Отамана Військ Української Народної Республіки Симона Петлюри в неділю, 7 листопада 1976 р. Цей 50 рік, як 50-тий від убивства в Парижі 25 травня 1926 р. Голови Директорії УНР, був проголошений Державним Центром УНР в екзилі Роком Петлюри і призначений на особливіші згадки недавньої доби визвольної війни за усамостійнення українського народу.

Через заповнення місцевого календаря іншими імпрезами, утворений в березні ц. р. Громадський Комітет Петлюри під проводом голови Відділу ОДВУ проф. Якова Кльованого мусів прийняти той припізнений реченець святкування. До полудня того ж дня в усіх українських церквах Клівленду і Парми духовенство відслужило після св. Літургій Панахиду, а в год. 4-ій по полудні відбулася в найбільшій залі міста Парми — у Середній школі при Зах. 54-ій вул. врочиста Академія. Її розпочав апель ветеранських і молодечих організацій з прапорами, що його провів голова Відділу ОбВУА проф. Роман Лесик. Під звук сурми колишні вояки формацій Українських Січових Стрільців, Української Галицької Армії, Армії УНР та Української Повстанської Армії — Степан Небеш, Марія Янів і Володимир Хома — поклали вінок перед портретом покійного Вождя збройних сил України. Святкове слово про нього і про безупинну боротьбу народу за незалежність виголосив проф. Мічиґенського університету д-р Микола Степаненко, Віцепрезидент нас у характері Віцепрезидента УНР в екзилі.

„Мистецьку" програму цієї двогодинної Академії заповнили співи Хору „Дніпро" (чоловічий склад під дириґентурою маестра Євгена Садовського, а мішаний під дир. проф. Ярополка Ласовського) і нового Дівочого Хору „Мрія" (під дир. панни Єлисавети Ясевич), сольо скрипаля проф. д-ра Яр. Ласовського, гра на бандурі учнів Школи маестра Григорія Китастого, рецитація Тараса Ковча, збірна деклямація поезій Микити Мандрики, Євгена Маланюка і Миколи Щербака членкинями трьох товариств — Лесею Лещук, Любою Сліпець і Лесею Таточенко — та надпрограмово деклямація про Головного Отамана маестра Василя Авраменка, хвилевого гостя у Клівленді у поворотній дорозі з Канади до Філядельфії. Хорам акомпаньювали Галина Яцишин і Люба Дмитрик, а скрипалеві Оля Винницька. Академію відкрив голова Відділу УКК адв. д-р Богдан Футей, а Віцепрезидента УНР в екзилі представив проф. д-р Михайло Пап. Програму і декорацію сцени приготовив Микола Кавка, а публікаціями зайнявся підписаний. Комітет видав 20-сторінкову програмку святкування, в якій подано також присвяту, життєпис С. Петлюри, цитати з його писань та із звернень Центрів у 50-річчя вбивства, відомості про святкування Року Петлюри, а все те ілюстровано 30-ма призабутими уже світлинами з діяльности Голови Директорії, його похоронів у Парижі в неділю 30 травня 1926 та пізнішими вшануваннями його пам'яти філателістичними випусками. Графічний портрет Головного Отамана вміщено з рисунка мистця Олександра Канюки з Міннеаполісу. Учасники Академії мали нагоду набути пам'яткові жетони, видані в Році Петлюри Центральним Комітетом Петлюри в Ню Йорку.

Відзначування сумних 50-их роковин вбивства вождя збройної боротьби після „жовтневої" революції в 1917 році за усамостійнення українського народу відбулося в нашій громаді об'єднаними силами в рамках діючої тут від 1928 р. місцевої централі — Українських Злучених Організацій, тепер Відділу УККА.

РІЧНИЙ ЗВІТ ПАМ'ЯТНИКОВОЇ ГРОШЕВОЇ КАМПАНІЇ НА БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО КРАЙОВОГО СОБОРУ, ВАШІНГТОН, Д. К.

ПРЕСОВЕ ЗВІДОМЛЕННЯ, Ч. 5.
(Від 12-го червня до 1-го листопада 1976 р.)

З радістю представляємо Вам річний звіт з Пам'ятникової кампанії на будову Українського Католицького Собору **Пресв. Родини. За минулий рік ми поміщували** пресові звідомлення квартально до українських щоденників „Свобода" та „Америка". У цих звідомленнях ми подавали поодинокі Пам'ятники та Пожертви від наших Добродіїв-Приятелів з 24-ох стейтів Америки, з 5-ох провінцій Канади, а навіть деякі з Европи та Австралії. До 1-го листопада, 1976-го року річний звіт цієї кампанії слідуючий:

150 Пам'ятників вибрані членами парафії Пресв. Родини у Вашінгтоні, Д. К. на суму	$512,667.00
1 Пам'ятник від українських Отців Редемптористів	50,000.00
30 Пам'ятників від Приятелів і Добродіїв з ЗСА і Канади на суму	41,144.00
170 Менших пожертв від Добродіїв з ЗСА і Канади	3,167.00
Загальна сума кампанії — 181 Пам'ятників, 170 пожертв:	**$ 606,978.00**

Готівкою одержано від (до 1 листопада 1976 р.)

150 Пам'ятників — з парафії Пресв. Родини $	70,000.00
1 Пам'ятник — українських Отців Редемптористів	16,000.00
30 Пам'ятників — Добродіїв з ЗСА та Канади	15,735.00
170 Менших пожертв— Добродіїв ЗСА і Канади	3,167.00
Разом отримано готівкою з Пам'ятникової кампанії:	**$ 105,030.00**

Пам'ятники від не- парафіян (мінімум 300.00 дол.)

$1,500.00 від Катерини і Марії Гумен, Філядельфія, Па.; $ 1,000.00 від Богдана і Ольги Гамотів, Інвер Гров Гайтс, Міннесота; $1,000.00 від Петра і Анастазії Ікаловичів, Маямі, льорида; $554.00 від Симона й Еви Тулай, Лителтон, Колорадо; $312.00 від Теодора і Гелени Петрак,, Чарлстон, Савт Кароляйна; $300.00 від Розалії Смажінської, Філядельфія, Па.; $ 300.00 від Мирослава і Марії Чернецьких, Саскатун, Саск., Канада; $300.00 від Івана Голака, Філядельфія, Па.

Пожертви від Добродіїв (нижче від $ 300.00)

$ 200.00 від Івана і Марії Скорацьких, Ричмонд, Вірдж.; По $100.00 від Лева Блонаровича, Ричмонд, Вірдж., від Родини М. К. Маямі, Фльорода; $ 70.00 від Юрія і Оксани Мельниковичів, Оверленд Парк, Канзас; $ 65.00 від Івана І. Тритяка, Філядельфія, Па.; $ 35.00 від о. Мирослава Колодія, Фінікс, Арізона; $ 30.00 від Дениса Е. Кузмовича, Філядельфія, Па.; $ 25.00 від д-р і п-ні Михайло Дудра, Крессон, Па.; По $ 20.00 — Андрія Гурчина, Блумінгтон, Індіяна; Григорія Семенюка, Чікаґо, Ілл.; Софії Масловської, Бери, Н. Й.; Михайла і Варвари Скасків, Лител Фолс, Н. Й.; Івана Кацаби, Кінгстон, Па.; Теодора Пакуляка, Торонто, Онт.; $15.00 від Емілії Мороз Марезе, Чікаґо, Ілл.; $14.00 від п-ва Петра Шкикових з Австралії; По $ 10.00 — М. і Л. Федорів, Денвер, Колорадо; Ростислава Ратича, Едесон, Н. Дж.; Михайла Олійника, Йорктон, Саск., Канада; По $5.00 — Карла Кафтона, Камерон, В. Вірджінія; Романа і Стефанії Солтикевичів, Едмонтон, Алберта, Канада; Марти Василяк, Філядельфія, Па.; Марґарети Райн, Сиракюзи, Н. Й.; п-і Михайло Василик, Лител Фалс, Н.Й.; Осипа Левицького, Торонто; Стефана Кікти, Бруклин, Огайо; Павла Робича, Сиракюзи, Н. Й.; $3.00 — Роналда В. Кобильника, Оттава, Онт. Канада; По $2.00 — Василя Влашкова, Балтимор, Мд.; п-і Босій, Лител Фалс, Н. Й.; Богдана Скаскова, Лител Фалс, Н. Й.; $ 1.00 від Филис Фалкао, Силвер Спрінґ, Мд.

Ми сердечно дякуємо всім нашим Парафіянам, Добродіям та Приятелям за їхні щедрі Пам'ятники та Пожертви. Ми молимось, щоб Всевишній надгородив Вас і Ваші Родини Своїми обильними ласками.

На замовлення ми Вам вишлемо безплатно 110 сторінкову **Пропам'ятну Книжку** про будучий Собор Пресв. Родини у Вашінгтоні. Під цю пору ми приготовляємо пляни та специфікації, щоб якнайскоріше почати будову Собору. На Ваше прохання ми Вам також вишлемо **Листу Пам'ятників**, які Ви ще можете вибрати. Просимо писати на адресу:

Holy Family Ukrainian Catholic Church

4817 Blagden Avenue, N.W., Washington, D.C. 20011
о. Стефан І. Шавель, ЧНІ, Парох
о. Йосиф Денищук, ЧНІ, Директор
Адв. Михайло Варис, Голова
Пам'ятникової Кампанії

Срібний ювілей СУМА в Сиракюзах

(б)—Осередок СУМА ім. Базар в Сиракюзах, Н.Й., відзначив 25-річчя своєї праці Ювілейним Концертом в неділю, 4-го квітня ц.р. в авдиторії середньої школи Вест Гілл.

Концерт СУМА відкрив голова Ювілейного Комітету Осередку СУМА Петро Луцишин, а програмою керувала дружинниця мгр Ганя Грицик, яка разом з Василем Жмуром та Павлом Ткачем, підготовила програму, влаштовану виключно силами Очередку.

Уся молодь Осередку Спілки Української Молоді Америки (СУМА) з прапорами на сцені спільно відспівала Молитву.

З нагоди Ювілею Архиєрейське благословення з Риму переслав їх Блаженство Патріярх Йосиф. Письмові привіти від конгресменів В. Волша, Дж. Генлі та інших відчитав дружинник Зенон Карпишин, а стейтовий сенатор Т. Ломбарді склав особисто свій привіт.

Головну доповідь сказав Корнель Василик, представник ГУ СУМА; фільм про 25-річну історію Осередку висвітлив його продуцент дружинник інж. Орест Грицик.

У дальшій програмі Концерту з українськими народними танцями виступив танцювальний ансамбль СУМА „Одеса" під кер. П. Луцишина під звуки оркестри „Червона Рута" та мандолінова оркестра СУМА під кер. Василя Жмура та Євстахія Машталіра; соліст Гриць Динька, при фортепіяні Стефа Ґоджак.

Українські Вечерниці в народних строях виконали юнацтво, дружинники і сеньйори СУМА.

Срібний Ювілей Осередку СУМА в Сиракюзах звеличали своєю присутністю численне громадянство, представники українських товариств та організацій та гості з сусідніх осередків СУМА в Бінгемтоні, Обурні, Рочестері та Ютиці.

Цим вдалим Концертом Осередок СУМА в Сиракюзах почав друге чвертьсторіччя своєї корисної праці для добра української молоді та громади.

З життя української громади в Маямі

Як щороку так і цього, Відділ 59-ий ООЧСУ в Маямі-Фльорида, уряджує в час Покрови „Свято Зброї". Цього року 24 жовтня це свято відбулось особливо святочно. В першій частині програми відбулось посвячення прапору УПА. Прапор для відділу ООЧСУ дарувала родина Бацвинів. Церемонію посвячення Прапора довершили отці українських церков обох віроісповідань, отець І. Ричкун від католицької і отець М. Михайлюк від православної церкви, в присутності 45 кумів і заповненій залі Українсько-Американського Клюбу.

Церемонію, згідно з традицією, підготовив і перевів Омелян Урбанський. Голова відділу ООЧСУ Балабан Роман передав посвячений Прапор — Прапороносцеві молодому студентові Богданові Угляреві та дружинникам: сумівці Вірі Бацвин Головінській, та пластунці Діні Кучкуді, із словами: „Ви як спадкоємці боротьби славної УПА, бережіть цей прапор — на славу і волю України.

Деклямацією — „Присяга українця", культурно освітній Михайло Курман закінчив 1-шу частину програми.

Другу частину започаткував знаний віртуоз-піяніст Богдан Сперкач американським гимном. Добре підготовану святочну доповідь виголосила Надія Мудрейко, в якій Україна на протязі історії — ще від Княжих часів і через Козаччину своєю зброєю, відважно боронила під Покровом Божої Матері, свою Славу і Волю. В Першій світовій війні, по довголітнім поневоленні, український нарід знову вхопив за зброю, щоб стати господарем на своїй землі. В Другій світовій війні — коли то імперіялістичні інтереси світових потуг, розгравались якраз на території України, Україна знову, створивши свій Уряд та Збройну Силу — незабутню УПА з прапорами під покровом Божої Матері, стала на захист своєї Держави і Народу, щоб остаточно покінчити з поневоленням і привернути давню славу і волю своєму народові. Ця боротьба, як відомо, триває і дотепер, хоча в іншій формі і вже недалекий час коли воля затріюмфує і в Україні. Дальше програму свята заповнили: сольо на акодіоні — „Сонце низенько" та прелюд „ін Сі Майнер" Баха, — Михась Угляр, „Україно моя" — деклям. — учениця Рідної Школи Вірця Венґльовська, в'язанка українських пісень на піяно — Сперкач Богдан. Український Національний Хор під диригентурою Мирона Івашка, виконав пісні: „Владико неба і землі", солісти Болюч Оля та Мирон Івашко. „Гей степами!" — повстанська пісня, та „За Батьківщину" маршова пісня — Курпіти. Пані Трач Ірина з чуттям продеклямувала „Гимн Народові Героєві" — М. Боєслава. На закінчення ціла заля відспівала український національний гимн.

В. Б.

Ярмарок 83-го Відділу СУА в Ню Йорку

Річний Ярмарок 83-го Від. СУА відбудеться в неділю 21-го листопада ц. р. від години 9-ої ранку до 2-ої по полудні в домівці оо. Василіян, 27 схід 7-ма вулиця в Ню Йорку.

Особи, які хочуть заздалегідь приготовитися до свята св. Миколая чи до Різдва, саме тут матимуть добру нагоду для цього, тому що пані 83-го Від. приготовили чимало речей особистого й домашнього вжитку, які оригінальністю й декоративністю надаються на дарунки для родини і знайомих. Майже всі речі ручно роблені і надхнені думкою про українську традицію і народне мистецтво. Виготовлено вишивані блюзки, серветки, подушки, кераміку та „вишивані" свічки. Малята зацікавляться українськими книжечками, лялечками у народному одязі й прикрасами на ялинку, а пані, напевно, звернуть увагу на випалювані глиняні коралі Льодзі Пелех, з яких декотрі розмальовані трипільськими мотивами.

Цього року вперше на ярмарку буде великий вибір творів мистця Ярослава Вижницького, Якова Гніздовського, Христини Головчак, Слави Геруляк, Ярка Козака, Людмили Морозової, Шонк-Русича та Ірени Федишин. Підібрано мистецькі праці малих та середніх розмірів у поміркованих цінах. Це знаменита нагода набути вартісну пам'ятку для прикраси свого дому чи на подарунок.

Членки Відділу під зарядом Стефанії Савчук приготовили добірне печиво, а Орися Саляк та Евгенія Івашків — виграшу. Марія Вижницька займається Ярмарком, а Дарія Камінська, Галина Оберишин та Анна Сафіян допомагають.

К. Ч.